

Snežana Dubak

KOLIJEVKA BESKRAJA

Beograd, 2014. godine

RIJEČ AUTORA:

Da, to sam ja! Zaplakala sam jednog juna davne 1973. godine. U srcu Vasojevića, u dolini najljepšeg sna uhvatila sam onaj zrak sunca koji me je vodio svojom cestom. Moj cilj je predodređen još u onoj, od pruća pravljenoj kolijevci u kojoj su me ljuljali i obasipali ljubavlju i dobrotom. Djetinjstvo moje, Pešca, Lanište, Gračanica, planina Šiška – porijeklo kojim se ponosna dičim. Sve je to uklesano u tijelo ove žene. Školovala se, od kosih i pravih, tek toliko da postanem jedno pismeno čeljade.

U ranoj, tek započetoj mladosti svila svoje gnijezdo i svojim pticama dala zlatna krila vjerujući da smo svi mi, od iskona, nečije – nasljeđe! Moj ples je oduvijek bio siguran, stvaran. Nekada koraci zastanu, noge uzdrhte, izgubi se takt, al' ono što potiče sa kućnog praga da nadu, volju, želju, smisao i krenem dalje. Taj sjaj koji me je obasipao svih ovih godina, raspršio se po mojim putevima sa nebeskih njiva kojima decenijama žnju – **moji roditelji**. I nikada nisam poklekla jer moja sudbina je zacrtana još od onog dana kada sam izgovorila prvu riječ – TATA! Danas sam ostvarena žena – supruga, majka, ćerka, snaha, drug, prijatelj, kolega.

Danas sam sve ono za čime žudimo, za šta se borimo, zbog čega trajemo! Pred svijetom sam jaka, hrabra, odlučna, sigurna, svoja, a samo sam – **žena**.

Dragi moji, znani i neznani, svaki stih je ispisala duša. Istinom su protkane rime pisane od najranijih

mladalačkih dana. Slikale život one male djevojčice koja je zadojena zavičajnim mlijekom, onim koji će mojom krvlju teći i kada me ne bude. Život me je odveo daleko od svog Ivangrada, od Lima, od moje doline, ali uvijek sam se vraćala tamo gdje mirišu najljepše zore, budila se ispod mog Jasikovca i u lugovima živjela svoje snove!

Živim sa svojim svetinjama u ovom velikom gradu, radim ono što volim i zamislite, još iz mene izbija onaj zrak s početka ove ispovijesti, a to je moj kod po kojem me prepoznaje svijet. Vjerujem, u svima vama, mili moji, postoji ona iskra slična mojoj, koja će kad-tad bljesnuti i pokazati cestu koja nema prepreke, barikade, gdje nema table – ZABRANJEN PROLAZ! Volite – samo ljubav pobjeđuje sve. Poštujte – biće vam uzvraćeno. Pomažite – dušu će vam ispuniti toplina, milina, bićete veliki. Živite – život su nam podarili da nastavimo tamo gdje su preci zastali, al' ne i prestali.

Da, prijatelji, to sam ja. Ako vam pogled zastane na koricama ove knjige, ispružite ruku, uzmite je. Sa vama će trajati, jer duša zna prepoznati *Kolijevku beskraja!* I ljuljajmo se, skupa – vi, mili moji, i ja – vaša,

Snežana Dubak

RIJEČ UREDNIKA

Djetinjstvo je izvor svih naših rijeka. Pjesme su rijeke čovjekove duše, vene krvotoka pjesnikovog bića. Pjesnikinja se zaputila najsnažnijom rijekom ljudskog postojanja, rijekom koju zovemo ljubav. Zaplovila je uz njen tok u susret izvoru, u susret rodnom Polimlju.

Ljubav i Polimlje.

Ljubav sestre, majke, ljubav žene, ljubav kćeri, ljubav roda ili ka rodu, toliko jako, toliko snažno su ugrađeni u ove pjesme da se može reći da je svako slovo utisnuto srcem. Raskošnim stilom, pjesnikinja Dubak, stvara svoju pjesničku rapsodiju u kojoj se svaka emocija može gotovo dodirnuti, osjetiti svim čulima. Pred čitaocima je raskrilila svijet mladosti, djevojačkih snova i žudnje. Ljubavi žene, strasti i odanosti. Čulnost i magičnost. Svjetlost koja obasjava i čuva... Sjaj koji ne gasne ni kad se pređe sa one strane...

I Polimlje. Ovo je knjiga dostojna Polimlja i njegove ljepote. Polimlje svojom raspjevanošću, svojom nestvarnošću rađa pjesnike. Ljepotom i svjetlošću ih zadaja, jakom emocijom pripadanja hrani.

Polimlje i ljubav – rođenje i vječnost. Trajanje.

Kolijevka i beskraj.

Slobodan Zoran Obradović

SADRŽAJ

POLIMLJE – PJESMO, KOLIJEVKO

POLIMLJE MOJE	15
ŽUTA DUNJA	16
OCU	17
MAJKO	19
LANIŠTE	20
STARA	21
ZAVIČAJ	22
I OPET OVDJE	23
DOŠLA SAM, RODE	24
<i>ZLATNA PTICA</i>	
ŽIVOTA PLODOVI	27
VJESNIK	28
AKO TI KAŽU	29
ŽAL	30
ZLATNA PTICA	31
ZADRŽI ME	32
PODNO SMREKA	33
TUGA	34
JAZ STRASTI	35
SAMOĆA	36
MOJA BAŠTA	37
U SJENCI LIPE	38
ČEKAĆU TE	39
STRASTI	40
DIVLJE	41
RIJEKA SAM TVOJA	42
ONA DRUGA	43
SUZA	44
POD BOŽIJIM SUNCEM	45
BUĐENJE	46
VRATIĆU SE	47
NISKA OD BISERA	48
NIZ KALDRMU	49
PUSTA ČEŽNJA	50
ŽEDNA KAP	51
VITEZ	52

HTJEDOH	53
OPET ZAIGRALO	54
JEDNOM KAD ODEM.....	55
TRAGOVIMA.....	56
BUDNA SJENKA	57
NEUVELA PJESMA.....	58
MORNAREVA ŽENA	59
HAJDEMO MILI	60
LJUBAV	61
STAO JE.....	62
GLAD	63
<i>DIVLJA A TVOJA</i>	
PEROM OD PRSTIJU	67
NEBO	68
GOVORIO SI	69
GROZD	71
KADA BIH.....	72
VAŠA (TVOJA).....	73
SREBRNO.....	74
STIDNA	75
KASNO BUĐENJE.....	77
NA SEDMI DAN	79
PREBIVANJE	80
JA MOGU.....	81
VJETROM NOŠEN.....	82
IZVOR.....	83
MILOOKO	84
OPIJENA	85
DAME BIRAJU	86
SLIČAN TEBI.....	87
POGOVOR: Neđo Čiće Stojanović	89

ANĐELIMA MOG DJETINJSTVA

VERI I GAVRILU

POLIMLJE – PJESMO, KOLIJEVKO

POLIMLJE MOJE

Uzvodno opet ruke širim,
grlim brda Polimlja svog.
Svakom se cvijetu radosno divim,
vraćam se kolijevci roda mog.

Izvoru hitam, vrletima letim,
šljive ranke nezrele kušam,
svom selu sebe da posvetim.
Žubore Lima ushićeno slušam.

Rodi me jutro sunčanog kraja,
podari dušu toplu i dragu.
Milujem gore svetog zavičaja,
vraćam se svome napuštenom pragu.

Da ljubim grumen zemlje svoje,
kamenu drevnom suzu da pustim.
Ovdje su ostale radosti moje.
Došla sam, kućo, da glasno izustim:

Nek pjesmom zvoni ime tvoje,
vratih se tebi, POLIMLJE moje.

ŽUTA DUNJA

Sa kredenca starog mirisala,
žuta dunja iz komšijske bašte,
tako zrela sočno – odisala
iz sjećanja i iz moje mašte!

Soba mala ispunjena mirom,
stari mačak pokraj vatre prede,
pogladih ga ja nježnim dodirom,
sve te priče dovijeka vrijede!

Kad mi dušom preovlada sjeta,
sklopim oči oslikane medom,
prisjetim se jednog davnog ljeta
pa nanižem slike drage redom:

*Prede mačak – oganj zapirio,
žuta voćka zagolica mene,
sjetu jaku sanak primirio –
dječje ruke dunji ispružene!*

KOLIJEVKA BESKRAJA

Polimlje – pjesmo, kolijevko

Postoje neki predeli koji žive u nama zajedno sa našim osmehom i sa našim srcem...

Postoje neka brda, neke trave i njive, drveće, dragi ljudi u našim dušama, zaštićeni neprolaznošću sećanja.

Postoje neka dvorišta sa kapijama, neke kuće s dimnjacima i pragovima i reke što huče tu kraj njih zajedno s daljinama našeg detinjstva i mladosti.

Postoje daljine u nama koje sa jednom suzom toplom i mekom što nam se iznedri iz oka postaju reka kojom se vraćamo svom začetku, reka s kojom bivamo ono što jesmo i što ništa drugačije nismo ni mogli biti.

Sasvim je bilo za očekivati da pesnikinja tananih struna i snažnih emocija, svoju prvu knjigu započne baš sa ciklusom *Polimlje - pjesmo kolijevko*.

Iz mojih razgovora s pesnikinjom, svedok sam neraskidivosti tog svetog čina ljubavi, tog iskonskog osećaja povezanosti sa predelom njenog iznedrenja, spoznaje sveta i mladalačkog bitisanja.

Polimlje moje, Žuta dunja, Ocu, Majko, Lanište, Stara, Zavičaj, I opet ovdje, Došla sam rode... pesme su prvog, zavičajnog ciklusa kojim nas pesnikinja uvodi u dubine i snagu sopstvenih emocija ...i što je možda još važnije, potvrđuje nam svoj identitet vasiojevskog, polimskog, ljudskog.

„Kad mi dušom preovlada sjeta,
sklopim oči oslikane medom,
prisjetim se jednog davnog ljeta
pa nanižem slike drage redom:“

Možda bi ovi stihovi iz pesme *Žuta dunja*, mogli predstavljati ram prvog ciklusa u knjizi *Kolijevka beskraja*. Ram u kome je pesnikinja naslikala sliku koloritnu i nežnu, a opet tako jaku da čitajući osetimo te predele, te ljude i vreme, taj huk i drhtaj emocije koja u njoj nepobitno postoji i koju nam je nesebično podarila.

Šta je to ljubav ?

Nežnost, dodir, čekanje, magličasti zastor u našim dušama pred kojim drhturimo nasmešeni i srećni. I, da li bi ovaj svet mogao postojati bez ljubavi?

Da li je ljubav potreba, želja, razlog ili smo svi mi ispunjeni njome, a da ponekad nismo ni svesni te snage, te sile, te blagodeti bez čijeg buđenja u nama možda i ne bismo spoznali da smo ljudi.

Snažnom je rekom ljubavi, ali one nežne, prave, večne, zaplovila naša pesnikinja u drugom ciklusu ove knjige, pod nazivom Zlatna ptica.

Na razne načine se može pevati o ljubavi, ali pesme iz ciklusa Zlatna ptica nam donose onaj suptilni, iznijansirani, znalački stil što vuče korene iz davnina.

Reči, stihovi u ovim pesmama nose u sebi onu finu patinu starinskog. Patinu pred kojom kao da oslušujemo žamor vekova u kom iznova otkrivamo sve one tanane strune ljubavi, od maštanja, sanjarenja, čekanja, do poljupca, zagrljaja i strasti.

Posebno obeležje ovog ciklusa su rime pisane dušom i ritam koji nam se ponekad učini neobičnim, ali kad se osvrnemo i udubimo, shvatimo da je to ritam njenog srca.

Puno je ovde stihova kojima bi se mogla dočarati ta nežnost iskonskog traženja i iščekivanja ljubavi. Jedan od dokaza nežnosti i umeća pesnikinjinog pevanja bi upravo mogla biti i strofa iz pesme *Niska od bisera*:

Noćas nižem od bisera
nisku...
Svaki sija tim očima tvojim
sve je nižem koncem od
života,
oko vrata bijel biser brojim.

Značajna karakteristika poezije naše pesnikinje je njena povezanost sa prirodom, koja je usloвила da čak i u ovom ljubavnom ciklusu, travka, drvo, polje, cvet, sunce, veče... budu neizostavni deo uzajamne isprepletenosti sa svim njenim traženjima, nadanjima i čekanjima.

U našim određenostima i neodređenostima, u traženjima sebe i onog što nas određuje i traži, lepo je saznanje da posedujemo raznovrsnost u sebi... raznovrsnost shvatanja, opredeljenja i želja. Ta raznolikost u nama nam omogućava široki dijapazon mogućnosti i umeća i upravo u tom smislu je za svaku hvalu i respekt, pesnikinjin prelaz iz drugog ciklusa ove knjige *Zlatna ptica* – ciklus platonskih niti i nežnih rima, u treći ciklus pod nazivom *Divlja a tvoja* – gde se ponovno upušta u najkompleksniju temu pesnika, temu ljubavi, ali ovaj put značajno drugačije. Slobodnim stihom,

snažnim izrazom, s puno metafora, pesnikinja iskazuje širinu svog talenta i umeća.

Pesme – *Izvor, Sličan tebi, Srebrno, Vaša(Tvoja)* i niz drugih pesama u ovom ciklusu, iskazuju zrelost godina i raskoš emocija pred kojima zastanemo iskreno zadovoljni lepotom napisanog.

Divlja
a tvoja!
Čujem te
prezrelo tijelo
da pukne
da iscijediš sok
il od nediranja
da presahnem
kao žena!

Ovih nekoliko stihova iz pesme *Grozd*, sa naslovom ciklusa u sebi, upravo ukazuju na ispravnost malopredašnjih reči.

Znajući da je ovo autorkina prva knjiga, bio sam prijatno iznenađen iščitavanjem njenih pesama. Zadovoljno zatečen... lepotom izraza, snagom reči i onim suptilnim drhtajima kakve valjda samo pesnici mogu osetiti, napisati i ostaviti u nasleđe svima nama.

Ona je oduvek znala da je pesnik, a mi ćemo čitajući njenu prvu knjigu pesama *Kolijevka beskraj*, siguran sam u to, shvatiti da Snežana Dubak, uistinu to jeste.

Nedo Ćićo Stojanović,
književnik

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-634-10-0
COBISS.CG-ID 25567760